

Motion till riksdagen 2007/08:So281

av **Désirée Pethrus Engström (kd)**

Ledsagarservice för de med synskada

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en översyn gällande möjligheten att boka och nyttja ledsagare

Motivering

I vårt samhälle finns det fortfarande många hinder som försvårar resandet för de med synskada. Där det tidigare varit självklart med personlig service har servicen dragits in och ersatts med, av för många, otillgängliga automater och andra IT-baserade lösningar. Detta gäller i hög grad inom handeln men även rese-, bank- och posttjänster.

Konsekvenserna av denna utveckling har blivit att personer med synned-sättningar har utestängts och därmed fått ökat behov av personlig service för att kunna ta del av det allmänna samhällsutbudet. Detta har lett till ett ”ett gör det själv-samhälle” där en synned-sättning vållar problem och utgör ett betydande hinder.

För seende är det näst intill omöjligt att föreställa sig en resa där man inte kan se vilket spår tåget ska avgå från och inte heller har synen för att hitta den aktuella vagnen eller den reserverade platsen. Lyckligtvis finns ledsagare som kan underlätta resandet för de med synskada, men möjligheten att nyttja ledsagare är kraftigt begränsad. Ledsagning beställs idag via lokal ledsagnings-service, och i t.ex. Stockholms län kan beställning enbart ske på vardagar mellan 9⁰⁰ och 11³⁰ samt 13⁰⁰ och 15⁰⁰. På kvällstid och under helger kan ingen bokning ske, och dessutom måste ledsagning bokas några dagar i förväg. Detta försvårar givetvis möjligheten till att resa och då ledsagarservice kräver några dagars framförhållning är spontana resor en omöjlighet. Att detta kraftigt begränsar handlingsutrymmet för de med synskada stöds av utredningsin-

Fel! Okänt namn på

stitutet Handus studie som visar att 26 procent av Synskadades riksförbunds medlemmar anser att synskadan gör det omöjligt för dem att resa kollektivt.

Det är orimligt att synskadades handlingsutrymme ska begränsas till denna grad. 7 § i lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) lyder:

Den enskilde skall genom insatserna tillförsäkras goda levnadsvillkor. Insatserna skall vara varaktiga och samordnade. De skall anpassas till mottagarens individuella behov samt utformas så att de är lätt tillgängliga för de personer som behöver dem och stärker deras förmåga att leva ett självständigt liv.

Med de begränsningar som ledsagarservice har idag kan man dock på intet sätt påstå att dagens ledsagarservice uppfyller dessa krav. En översyn av ledsagarservice måste till för att säkerställa synskadades möjligheter till ett liv med handlingsutrymme och resor. Många trafikföretag erbjuder inte ledsagning över huvudtaget och de som erbjuder tjänsten sätter upp gränser för vad tjänsten ska innehålla, såsom att man endast ledsagar resenärer mellan sina egna fordon. Detta är orimligt. Ledsagningen vid byten måste fungera oberoende av vilken eller vilka företag som man reser med, eller vilka transportmedel som är inblandade, och därför är det av yttersta vikt att någon har ett helhetsansvar när det gäller ledsagning i resandet. Så är dock inte fallet idag.

Dagens ledsagarservice fungerar undermåligt och bristen på helhetsansvar gör att resande med synskada utelämnas till resebolagens godtycke. Det är därför av största vikt att någon tilldelas huvudansvaret för att ledsagningen ska fungera hela vägen oavsett researrangör. Vem som utför själva ledsagningen i praktiken måste se olika ut beroende på var man befinner sig i landet. På större stationer och resecentra kanske det är stationspersonal eller resvärdar som är utföraren. På mindre stationer och hållplatser kanske det är rimligt att lokala avtal med taxi garanterar att ledsagningen fungerar.

När det gäller bokning av ledsagarservice borde en översyn göras snarast. Dagens bokningsmöjligheter är kraftigt inskränkta och därför vore ett nationellt telefonnummer att föredra då det skulle öppna upp möjligheten för bättre öppettider. Det är orimligt att ledsagarservice inte kan bokas på kvällar och helger och förbeställningskraven bör också ses över. Systemet måste vara flexibelt och därmed öppet för ett spontant resande.

Stockholm den 2 oktober 2007

Désirée Pethrus Engström (kd)